

1. ZH (2016. október 25.)

Mechanika, emelt szint, 2016/17, kedd, 14:05-15:35, 5.89

1. Egy m tömegű test a súlytalanság állapotában mozog egy súrlódó közegben. A testre mozgás közben $-cv^\alpha(v/v)$ nagyságú közegellenállási erő hat, ahol $\mathbf{v}$ a test pillanatnyi sebessége, $0 < \alpha < 2$, c pedig egy konstans. Dimenzióanalízis segítségével határozd meg, hogy milyen messzire jut el a közegben a test, ha v_0 kezdősebességgel lökjük el. (12,5 pont)

Természetesen a képlet tartalmazhat egy konstans szorzót is, melyet ezzel a módszerrel nem lehet meghatározni.

2. Vízszintes síkon álló függőleges falú tartályban h magasságig víz van. A tartály falába a víz szintje alatt x mélységbe lyukat ütve a kiáramló víz sebessége $\sqrt{gx}$ (Torricelli törvénye), ahol g a gravitációs állandó. x milyen értéke mellett jut el a vízszög a legmesszebbre? (12,5 pont)
3. Egy R sugarú vonatkerék középpontja v_0 sebességgel halad közben pedig $\omega = v_0/R$ szögsebességgel forog (azaz tisztán gördül). Add meg a kerék egyik szélső pontjának (ami a tengelytől R távolságra van) $\mathbf{r}(t)$ és $\mathbf{v}(t)$ függvényét egy Földhöz rögzített koordináta-rendszerben ill. a mozgás pályaequációját. (12,5 pont)
4. Egy m tömegű test a súlytalanság állapotában mozog egy súrlódó közegben. A testre mozgás közben $-k\mathbf{v}$ nagyságú közegellenállási erő hat, ahol $\mathbf{v}$ a test pillanatnyi sebessége, k pedig egy konstans. A testet v_0 kezdősebességgel elölkjük a $t = 0$ időpontban.
- (a) Írd fel a kő mozgásequációját!
  - (b) Add meg a test $v(t)$ függvényét és vázlatosan rajzold is le!
  - (c) Add meg a test elmozdulását megadó $x(t)$ függvényt és vázlatosan rajzold is le!
  - (d) Mekkora a mozgás során megvalósuló teljes elmozdulás? Összhangban van-e a megoldás az 1. feladat végeredményével?
- (12,5 pont)

A dolgozathoz semmilyen segédeszköz nem használható. A megírásra 90 perc áll rendelkezésre.